

Det virkelig kristne samfund.

3^{dje}
Over det siste foredraget hadde Ronald Fangen satt som tittel: «Her er ikke jøde eller greker» — og ut fra det som knytter sig til disse ord fra Paulus, åpnet Fangen øinene for det virkelig kristne samfund.

I apostlenes dager stod der voldsom strid, ikke bare mellom jøder og kristne, men også mellom jødekristne og hedninger som var omvendt til kristendommen. Kristendommen er en fortsettelse av jødedommen. Som menneske var Jesus jøde, som Gud universell. Mens han levte sammen med apostlene avgrenset han sin oppgave til Israels fortapte får, men han gjorde undtagelser. Og først etter opstandelsen er det han sier: Gå ut og gjør *alle* folkeslag til disipler.

De første jødekristne levte etter loven som bl. a. forbød dem å omgås med hedninger. Og dermed blev det umulig å drive misjonsvirksomhet. Peter f. eks. nektet til å begynne med å ta imot romeren Cornelius, men da han så at Gud hadde sendt ham, da bøiet han sig. Peter forstod at Gud ikke gjorde forskjell. Dette lærer oss meget om hvordan Gud kan lede oss i alle ting, også småtingene. Cornelius blev mottatt og han og hans hus blev døpt.

I og med dette ene brudd begynner det å skje som blev av verdenshistorisk betydning. Peter blev bebreidet av de andre, men han var lydige mot Gud og da fikk de andre si hvad de vilde.

Gud er alltid overraskelsens Gud. Hadde man sagt til Paulus dagen før hans omvendelse at han ikke bare skulde bli kristen, men også bane vei til hedninger *utenom* loven, da vilde han sagt at de var gale og latt dem fengse. Men alt blev nytt. Den kristne frihet blev for Paulus evangeliets store gave.

Apostlenes gjerninger viser hvordan jødene var etter Paulus fordi han omgikk hedninger. Som de hadde ropt «Korsfest, korsfest» mot Mesteren, ropte de nu mot Paulus: «Drep ham». Og da han var grepet og skulde få tale for å forsvare sig, da talte han som vanlig om sin egen omvendelse.

Omkring år 50 måtte Paulus til Jerusalem, hvor de hedningekristnes forhold blev behandlet, fordi der var adskillig misnøje med hans virksomhet. Det endte med at det ikke skulde gjøres tungt for de omvendte hedninger.

Ut av jødedommen og i brudd med den, steg en universell kristendom med adresse til alle mennesker og alle folkeslag. En ny tid med nye tanker og ny tro. Det blev av Paulus formulert som kjensgjerninger i ordene: Her er ikke jøde eller greker, her er ikke trelle eller fri, her er ikke mann eller kvinne, for I er alle én i Kristus Jesus.

Ronald Fangen aktualiserer de første kristne samfund.

Ingen social forbedring kan skapes før forutsetningen er tilrettelagt i menneskenes sinn.

Kristendommen har adresse til alle mennesker og folkeslag.

Hvad innebærer ordene «her er ikke mann eller kvinne»?

Paulus er blitt fremstillet som en slags kvinnehater. Vi må huske at han levte i en bestemt historisk posisjon. Kvinnene var dengang ringeaktet og fornædret, men hos jødene stod kvinnen allikevel høyere enn hos de fleste andre. Paulus holdt bl. a. på at kvinnene ikke måtte gå i synagogene med ubedekket hode. Men det er helt uvesentlig overfor det at han sier at det ikke er forskjell på mann og kvinne. Det er helt revolusjonerende i disse samfundsforhold. Kristendommens radikale syn var at for Gud var kvinnen intet fremfor mannen og mannen intet fremfor kvinnen. De var mennesker.

Når Paulus sier at kvinnen skal underordne sig mannen, betyr det ikke et slavisk underdanighetsforhold, for han forutsetter et ekteskap hvor den guddommelige kjærlighet råder. Han tilføjer jo også: «I menn, *elsk* eders hustruer». Det kunde vært nok, men han tilføjer «likesom Kristus elsket menigheten og gav sig selv for den». Det er ikke et krevende, men et givende forhold. Hvem kan møte dette syn uten å føle sig dømt, og samtidig takknemlig?

Hvis Paulus var støtt på kravet om å få gjøre med sitt legeme som man vil, da var der kommet en rungende protest i samme tanke som der ligger i ordene om at legemet er Guds tempel.

På lignende måte utviklet Ronald Fangen — «ikke trelle eller fri». Synd er den eneste trældom i kristelig forstand, og Gud er den eneste som frigjør. Denne frigjørelse hevdet Paulus religiøst. Ingen social forbedring kan skapes før forutsetningene er lagt i menneskets sind.

Den eneste virkelige rettferdighet er kjærlighetens. Det eneste rette menneskeverd er det som Gud gir, og det eneste sanne demokrati er lydighet mot Guds ånd som er frihet.

Troen meddeles individuelt, men Paulus visste også at troen krever samfund. Troen omfatter hele det almindelige liv og forvandler dets kvalitet, kristendommen er en appell til alle

04-02-057

I

mennesker i alt, fra de ting som er skjult med Gud i Kristus, til de mest dagligdage ting. Paulus som oplevet Guds inngrep i sitt liv, blev ikke bare straks satt i samfund med Gud, men han fikk som livsoppgave selv å skape samfund. Det blev ikke bare samfund ut over denne tid, men også sociale nydannelser, helt enestående i tiden.

Paulus beskjefte sig med hvad et kristensamfund skulde være, ikke abstrakt som hos Platon, men med et levende samfund. Hans tanker var derfor ikke adressert til de tider som kunde komme, men til de mennesker som allerede var grepet av Kristus.

Hvis vi ikke vil se på de første kristne menigheter som konkrete ting, da forneker vi historien og gjør kristendommen til prinsipiell abstraksjon.

Mange har hevet kristensamfundet op i stratosfæren, ofte med den begrunnelse at de vil bevare det for synd. Men derved er nettop muligheten for de verdslige liv åpnet. Hvor kristendommen kobles fra det praktiske liv blir det individuelt og abstrakt og de kristne kan ikke være lys og salt i verden.

Var det nødvendig med en religiøs opplevelse for at menneskene skulde kunne komme til enhet og frihet?

Historien sier nei. På materialistisk grunnlag opstår ingen menneskelig enhet uten på helt kollektiv eller mekanisk basis i grupper til forsvar for bestemte interesser. Paulus formaner til å bruke verden som om vi ikke brukte den.

Utallige ting splitter menneskene og gjør dem ulike på grunn av deres ulike beskaffenhet. Først når det som splitter overgis til Gud, er mulighetene skapt for den likhet og det brøderskap som er frihet. Menneskene må forenes i noe som er så vesentlig at det som splitter opheves, og det som splitter blir synd.

De som idag kaller sig humanister og angriper kristendommen, skulde engang tenke sig om hvad de skylder kristendommen. Den store humane linje i verden er kristendommen. Gud elsket menneskene, skjønt de alle er syndere.

Paulus forstod tidlig at han ikke skulde arbeide blandt jøder. Det var merkelig, og brøt med alt fra tidligere av, rasestolthet, nasjonalhøvmot, det som før var hellig for ham. Men det var en guddommelig befaling og da brød han sig ikke om hvad de andre sa. Han hadde ikke lyst til å reise til møtet i Jerusalem omkring år 50, men han fikk Andens befaling om å reise, og det blev en seier for Paulus og det frigitte evangelium.

De jødekristne var misfornøjet med at han arbeidet blandt hedninger. Paulus trodde ikke at jødene hadde redelige motiver, mener bl. a. professor Olav Moe. Det var en skjøpelig kamuflert nasjonalisme som blev spillet ut mot kristendommens universalitet.

Her står vi historisk sett overfor Paulus' største innsats:

Han var forpliktet av Kristus alene. Guds kjærlighet sprenger alle grenser, — Gud skal bli alt i alle. Og hvad Paulus hadde fått i samfund med den levende Frelser, kunde menneskene ikke rokke.

Paulus så i kristendommen det som kan forene alle folkeslag. Har vi ad andre veier i løpet av de 2000 år som siden er gått, kunnet finne noe som kunde utrette det i stedet for kristendommen?

Nei. Mangfoldige ting er forsøkt, alle systemer er prøvet, og alle har de spillet fallitt. Kristendommen er den eneste universelle ånd, derfor er det også kristendommen som idag må forsvare jødene.

Vi ser den lille apostelflokk som gikk mot verdens store herrer, forfulgt av sine egne. Paulus, som Kristus stånste foran Damaskus, sa: Vi er jo alle døpt med én And til å være ett legeme, enten vi er jøder eller grekere, enten vi er træler eller fri, og vi har alle fått én And å drikke. Denne enhet er den store gave til alle kristne idag. Vi skal også huske at det er vår største forpliktelse.

Bli kristne arbeidere for denne enhet og frihet, der er intet annet for oss, for vårt land og hele verden!

II

Ronald Fangens tale grep tilhørerne. Enkel var den, uten utstyr. Den grep med sin sannhet og den ekte opplevelse av sannheten som lå bak.

Sogneprest Ristesund takket, mens den svære forsamling stående hørte på, med en appell. Det samlende inntrykk av Fangens foredrag, sa han, var: Er Jesu tjener og slave Paulus så stor, hvad er så ikke hans Herre! Når vi skal praktisere den kristne humanisme må vi hente de skjønne tanker ned til vårt daglige liv. Vi er glad fordi vi har en slik høvding blandt oss som kan si fra om det og gjøre det uomgjengelig klart at ånden må fornyes innenfra og så stråle ut fra menneskene. Gud signe Dem, Ronald Fangen!

Der var enda flere mennesker i kirken ved dette siste, enn ved de to foregående foredrag. Og de sang til slutt «Deilig er jorden, prektig er Guds himmel».